



ArcelorMittal

Zasady Bezpieczeństwa i Higieny Pracy dla Dzierżawców Wydanie 1

**ZASADY**  
**BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY**  
**DLA DZIERŻAWCÓW \***

*Maj 2013*

**\* Zasady Bezpieczeństwa i Higieny Pracy dla Dzierżawców dotyczą również Najemców. Wszędzie tam, gdzie w Zasadach mowa jest o Dzierżawcy, zapisy należy odpowiednio stosować do Najemcy.**

## **1. Zasady ogólne**

Celem ArcelorMittal Poland S.A. jest eliminacja zdarzeń mogących doprowadzić do wypadków oraz chorób zawodowych zgodnie z przyjętą Polityką ArcelorMittal Poland S.A. w zakresie BHP.

Dla osiągnięcia tego celu podstawową sprawą jest współpraca wszystkich osób wykonujących prace na terenie ArcelorMittal Poland S.A. a także na rzecz ArcelorMittal Poland S.A. oraz osób przebywających na terenie ArcelorMittal Poland S.A. (tj. w szczególności pracowników własnych, pracowników firm świadczących usługi na terenie ArcelorMittal Poland S.A. a także na rzecz ArcelorMittal Poland S.A., dzierżawców składników majątku należących do ArcelorMittal Poland S.A., w szczególności dzierżawców wykonujących działalność gospodarczą na terenie ArcelorMittal Poland S.A.).

Dzierżawcy są w pełni odpowiedzialni za swoich pracowników a także za osoby zatrudnione na innej podstawie prawnej (zwani łącznie dalej pracownikami), od chwili ich wejścia na teren ArcelorMittal Poland S.A. Są oni również odpowiedzialni za pracowników swoich wykonawców i za pracowników zatrudnionych tymczasowo. Wszystkie ww. osoby muszą wykazywać się znajomością i zrozumieniem przepisów oraz zasad, a także postępować zgodnie z przepisami i zasadami obowiązującymi w ArcelorMittal Poland S.A.

Dzierżawcy zobowiązani są zapewnić, że ich pracownicy przemieszczać się będą po terenie ArcelorMittal Poland S.A. do miejsca, w którym wykonują swoją pracę, najkrótszą drogą i nie będą bez ważnego uzasadnienia przebywać w miejscach nieobjętych dzierżawą.

Zabronione jest zatrudnianie pracowników bez spełnienia wymogów prawnych w zakresie prawa pracy.

W szczególności Dzierżawcy oraz pracownicy nadzorujący pracowników są obowiązani znać, w zakresie niezbędnym do wykonywania ciężących na nich obowiązków, przepisy o ochronie pracy, w tym przepisy oraz zasady bezpieczeństwa i higieny pracy obowiązujące na terenie ArcelorMittal Poland S.A.

Podczas wykonywanej pracy na terenie ArcelorMittal Poland S.A. nie wolno narażać siebie ani innych osób na urazy, a także narażać mienia ArcelorMittal Poland S.A. na uszkodzenie.

Pracownicy Dzierżawcy są zobowiązani do niezwłocznego/natychmiastowego informowania swoich przełożonych i przedstawicieli ArcelorMittal Poland S.A. o zagrożeniach dla środowiska, jak i zagrożeniach dla majątku, oraz wszystkich zauważonych awariach/usterkach/anomaliach. Dzierżawcy (ich pracownicy itd.) są zobowiązani do bezwzględnego przerwania pracy w sytuacji wystąpienia awarii lub innych nieprzewidzianych okoliczności i do zgłoszenia ich przedstawicielowi ArcelorMittal Poland S.A.

ArcelorMittal Poland S.A. w przypadku stwierdzenia nieprzestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy zastrzega sobie prawo do wstrzymania prac, usunięcia pracowników Dzierżawcy z terenu ArcelorMittal Poland S.A.. Dzierżawca nie będzie z tego powodu wnosić żadnych roszczeń ani zarzutów w stosunku do ArcelorMittal Poland S.A.

Dzierżawcy zobowiązani są do przestrzegania przepisów i zasad BHP, przeciwpożarowych, ochrony środowiska, a także przepisów o ochronie ludzi i majątku oraz tajemnicy przedsiębiorstwa, obowiązujących na terenie ArcelorMittal Poland S.A.

### **1.1. Działania poprzedzające rozpoczęcie prac**

Przed rozpoczęciem prac Dzierżawca zobowiązany jest zapoznać pracowników z obowiązującymi dokumentami na danym terenie:

- rejestrem znaczących aspektów środowiskowych,
- wykazem miejsc potencjalnych awarii,
- listą zdarzeń awaryjnych (dot. Oddziału w Krakowie i Dąbrowie Górniczej).

Każdy Pracownik Dzierżawcy przebywający na terenie ArcelorMittal Poland S.A. musi używać kamizelki odblaskowej. Jeżeli ubranie robocze/ochronne posiada odpowiednio duże, widoczne elementy odblaskowe pracownicy Dzierżawcy zwolnieni są z obowiązku stosowania kamizelki odblaskowej.

**Dzierżawca nie dopuści do pracy swoich pracowników bez środków ochrony indywidualnej przewidzianych do stosowania na danym stanowisku pracy.**

Podczas prac Dzierżawca zobowiązany jest do bezpiecznego ich prowadzenia mając na uwadze działalność innych Wykonawców/Dzierżawców, a także pracowników ArcelorMittal Poland S.A.

### **1.2. Czystość i porządek**

Dzierżawca zobowiązany jest utrzymywać czystość i porządek na terenie ArcelorMittal Poland S.A. a w szczególności w miejscu prowadzenia prac oraz po ich zakończeniu.

### **1.3. Prace w strefie zagrożonej wybuchem**

Dzierżawca wykonujący prace w strefie zagrożonej wybuchem zobowiązany jest zapewnić pracownikom odzież antyelektrostatyczną. W strefie zagrożonej wybuchem obowiązuje całkowity zakaz używania urządzeń elektrycznych i narzędzi innych niż wykonanych w „Ex”.

Stosowane urządzenia, narzędzia, pojemniki, butle, pojazdy, drabiny, rusztowania itp. muszą odpowiadać ogólnie obowiązującym przepisom oraz nie mogą stanowić zagrożenia dla innych pracowników. Butle gazowe muszą być przechowywane tylko w miejscach odpowiednio dostosowanych i opisanych w uzgodnieniu z przedstawicielem ArcelorMittal Poland S.A.

## **2. Pracownicy.**

### **2.1. Wejście/wyjście na teren ArcelorMittal Poland S.A.**

Każdy pracownik Dzierżawcy musi posiadać przepustkę imienną wydaną zgodnie z obowiązującym Systemem przepustkowym dla ruchu osób i pojazdów ArcelorMittal Poland S.A., która jest podstawą do wejścia na teren ArcelorMittal Poland S.A.

Przy okazaniu przepustki pracownicy podmiotów świadczących usługi ochrony osób i mienia mają prawo do żądania okazania dokumentu tożsamości (z danymi identyfikacyjnymi i zdjęciem). Informacje zawarto w obowiązującym w ArcelorMittal Poland S.A. Systemie przepustkowym dla ruchu osób i pojazdów ArcelorMittal Poland S.A.

### **2.2. Weryfikacja posiadanych uprawnień, szkoleń okresowych i badań lekarskich**

Pracownicy Biura BHP, przedstawiciel ArcelorMittal Poland S.A. oraz inni pracownicy ArcelorMittal Poland S.A. są upoważnieni do weryfikowania i wstrzymania realizacji zadań w związku z nieprzebrzeganiem przepisów i zasad bezpieczeństwa pracy przez pracowników Dzierżawcy. Informacje o wstrzymaniu przekazywane są niezwłocznie do Dzierżawcy.

## Zasady Bezpieczeństwa i Higieny Pracy dla Dzierżawców Wydanie 1

Dzierżawcy wykonujący prace w strefach zagrożenia wybuchem przed rozpoczęciem prac zapoznają swoich pracowników z zasadami bezpieczeństwa wynikającymi z oceny ryzyka dla przestrzeni zagrożonych wybuchem.

Zapoznanie musi być udokumentowane, a praca w strefie zagrożenia wybuchem musi być ciągle dozorowana przez osobę odpowiedzialną z ramienia Dzierżawcy.

### **3. Zasady ruchu drogowego osób i pojazdów**

#### **3.1. Zasady ruchu pieszych**

Pracownicy Dzierżawcy poruszają się wyłącznie:

- po wyznaczonych szlakach komunikacyjnych dla pieszych,
- po terenie, na którym wykonują prace,
- w miejscach gdzie posiadają swoje pomieszczenia socjalne.

Zabrania się przebywania pracowników Dzierżawcy w miejscach, gdzie nie wykonują pracy (w szczególności ciągi produkcyjne, magazyny, tory kolejowe, a także bez uzasadnionej potrzeby w pomieszczeniach biurowych).

#### **3.2. Zasady ruchu pojazdów**

Na terenie ArcelorMittal Poland S.A. obowiązują przepisy jak na drogach publicznych, przy czym maksymalna dopuszczalna prędkość pojazdów nie może przekraczać:

Kraków –	40 km/godz.
Dąbrowa Górnicza –	40 km/godz.
Sosnowiec –	20 km/godz.
Świętochłowice –	20 km/godz.
Chorzów – Królewska –	20 km/godz.

Na terenach ArcelorMittal Poland S.A. dopuszczalne jest także poruszanie się rowerami, przy czym istnieje bezwzględny obowiązek używania w tym celu kamizelek odblaskowych.

Kierowcy muszą zawsze i w każdych okolicznościach przestrzegać:

- przepisów prawa o ruchu drogowym,
- przepisów regulowanych znakami drogowymi na terenie ArcelorMittal Poland S.A., między innymi dotyczących dopuszczalnych prędkości, pierwszeństwa ruchu, obszarów wykluczonych z ruchu, znaków STOP itd.,
- wszelkich instrukcji udzielanych przez upoważnionych pracowników świadczących usługi ochrony osób i mienia na terenie ArcelorMittal Poland S.A. i pracowników ArcelorMittal Poland S.A. zajmujących się regulowaniem i kontrolą ruchu.

Pojazdy szynowe na terenie ArcelorMittal Poland S.A. mają zawsze pierwszeństwo przejazdu. Oznacza to, że przed każdym przejazdem kolejowym (także nieoznaczonym znakiem STOP) prowadzący pojazd musi się zatrzymać.

Palenie papierosów w pojazdach poruszających się lub wykonujących prace na terenie ArcelorMittal Poland S.A. jest zabronione.

Kierowca i pasażerowie pojazdów w czasie jazdy muszą mieć zapięte pasy bezpieczeństwa. Pojazdy przewożące substancje niebezpieczne muszą być oznakowane zgodnie z obowiązującymi przepisami.

## Zasady Bezpieczeństwa i Higieny Pracy dla Dzierżawców Wydanie 1

Pracownicy świadczący usługi ochrony osób i mienia oraz Biuro Ochrony uprawnieni są do kontroli przestrzegania przepisów ruchu drogowego, a w szczególności dot.: trzeźwości kierujących, ważności badań technicznych pojazdu, zasad bezpiecznego parkowania pojazdów, prędkości pojazdów, używania świateł, używania pasów bezpieczeństwa.

Nieprzestrzeganie powyższych zasad skutkować będzie utratą prawa wjazdu na teren ArcelorMittal Poland S.A., a w uzasadnionych przypadkach ujęciem sprawców i skierowaniem wniosku o wszczęcie postępowania do organów ścigania. Dzierżawca akceptuje takie sposoby działania i oświadcza, że w powyższych sytuacjach nie będzie wnosić żadnych roszczeń ani zarzutów w stosunku do ArcelorMittal Poland S.A.

### 3.3. Parkowanie pojazdów

Parkowanie pojazdów musi odbywać się w wyznaczonych i zatwierdzonych strefach ArcelorMittal Poland S.A.

Za wyjątkiem szczególnych przypadków zabronione jest parkowanie pojazdów (samochodów dostawczych, ciężarówek itd.) w obrębie hal. Wjazd na hale jest dopuszczalny wyłącznie do celów załadunku i/lub powolnego rozładunku.

Parkowanie samochodów nie może stwarzać zagrożenia (np. ograniczenia widoczności) dla ruchu kolejowego i winno odbywać się ze szczególnym uwzględnieniem skrajni torów.

### 3.4. Ochrona nawierzchni dróg

Maszyny budowlane pozbawione gumowych lub stałych opon (np. spychacze, dźwigi, koparki z metalowymi gąsienicami, walce drogowe, ubijarki z metalowymi powierzchniami jezdnyimi) mogą wjechać na teren ArcelorMittal Poland S.A. tylko na przyczepach holowanych przez ciągniki mające tego typu opony.

Wszystkie materiały lub towary rozproszone przypadkowo na drogach ArcelorMittal Poland S.A. przez Dzierżawcę muszą być jak najszybciej przez niego usunięte. Taki teren powinien być odpowiednio oznakowany i umożliwiać bezpieczne wykonywanie robót, ponadto musi zostać o tym fakcie poinformowane Biuro BHP ArcelorMittal Poland S.A.

Wszelkie szkody powstałe w rezultacie ignorowania tych reguł będą prowadzić do żądania odszkodowania od Dzierżawcy.

Przejazd transportów ponadgabarytowych na terenie ArcelorMittal Poland S.A. odbywa się zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami ustawy Prawo o ruchu drogowym oraz rozporządzeń wykonawczych dotyczących przewozów ponadgabarytowych.

Przejazd tego typu ładunków musi być zgłoszony służbie ochrony w danej lokalizacji ArcelorMittal Poland S.A. oraz zarządcy dróg, po której transport będzie przebiegał.

Zgłoszenie powinno zawierać trasę transportu, rodzaj ładunku, datę i przybliżony czas przejazdu.

### 3.5. Manewry w przypadku ograniczonej widoczności

Gdy kierowca wykonuje manewr cofania przy ograniczonej widoczności, musi go wspomagać druga osoba słownie lub z użyciem sygnalizacji. Należy uprzedzić osoby znajdujące się w pobliżu o zamiarze wykonania przedmiotowego manewru. Aby uniknąć ryzyka zmiżdżenia, konieczne jest podjęcie wszelkich możliwych środków w celu zagwarantowania bezpieczeństwa osób znajdujących się pomiędzy manewrującym pojazdem a osobami lub stałymi przeszkodami.

Wszystkie czynności muszą być wykonywane bardzo powoli.

Podczas rozładowywania wywrotki lub pojazdu transportowego muszą zostać podjęte takie same środki ostrożności jak przy wykonywaniu manewru cofania przy ograniczonej widoczności.

## Zasady Bezpieczeństwa i Higieny Pracy dla Dzierżawców Wydanie 1

Obowiązkowo wykonującego manewr wywrotki lub rozładunku pojazdu transportowego musi wspomagać druga osoba. Sygnalizowanie kierowcy musi odbywać się z zachowaniem zasad bezpieczeństwa, w odpowiedniej, bezpiecznej odległości od pojazdu, w celu uniknięcia niebezpieczeństwa przygniecenia. Należy upewnić się, że wszystkie sygnały ostrzegawcze, świetlne i dźwiękowe działają prawidłowo i nie są wyłączone podczas wykonywania takich czynności. W przypadku braku spełnienia któregokolwiek z ww. wymogów nie wolno rozpocząć manewru. Pojazdy samochodowe, sprzęt mechaniczny oraz rowery wjeżdżające na teren ArcelorMittal Poland S.A. muszą być sprawne technicznie i nie mogą stwarzać zagrożenia dla innych użytkowników ruchu wewnątrzzakładowego, a także dla środowiska naturalnego.

**UWAGA:** przewóz materiałów niebezpiecznych po terenie ArcelorMittal Poland S.A. obarczony jest ścisłymi uregulowaniami. Wwożenie substancji niebezpiecznych: hydrazyna 40%, kwas solny, wodorotlenek sodu, podchloryn sodowy, oleje smarownicze hartownicze, olej napędowy, etylina, olej silnikowy, amoniak, tlen oraz innych uznanych za niebezpieczne, musi być zgłoszone na bramie wjazdowej, gdzie uzyskuje się szczegółowe informacje o trasie przejazdu.

*Nieprzestrzeżenie obowiązujących przepisów i ograniczeń stanowi podstawę do odebrania imiennych uprawnień do wjazdu pojazdem na teren danej lokalizacji ArcelorMittal Poland S.A. Dzierżawca nie będzie z tego powodu wnosić żadnych roszczeń ani zarzutów w stosunku do ArcelorMittal Poland S.A. Zastrzega się również uprawnienie Nadzoru Właścicielskiego i Zarządzania Majątkiem do przeprowadzania kontroli przestrzegania przepisów o ruchu na drogach, a w sytuacjach tego wymagających do powiadamiania Policji.*

### **4. Sprzęt wprowadzany na teren ArcelorMittal Poland S.A.**

#### **4.1. Wwóz i wywóz materiałów**

Wjazd i wyjazd samochodów oraz innych pojazdów Dzierżawcy jest możliwy tylko na podstawie otrzymanego zezwolenia, ważnego razem z przepustką zgodnie z wewnętrznymi przepisami ArcelorMittal Poland S.A.

Wwożenie i wywożenie materiału i sprzętu na teren i z terenu ArcelorMittal Poland S.A. odbywa się na podstawie przepustki materiałowej.

Zabrania się wynoszenia i wywożenia z terenu ArcelorMittal Poland S.A. jakichkolwiek materiałów będących własnością ArcelorMittal Poland S.A. lub innego Wykonawcy/Dzierżawcy bez uzyskania przepustki materiałowej.

Uprawnienie do wyniesienia lub wywiezienia materiałów lub towarów z terenu ArcelorMittal Poland S.A. nabywa się wyłącznie na podstawie przepustki materiałowej. Jeżeli takie materiały mają być wwieszone, należy zgłosić powyższy fakt do właściwego przedstawiciela Nadzoru Właścicielskiego i Zarządzania Majątkiem, zgodnie z przepisami o warunkach obrotu materiałowego oraz o ruchu osób i pojazdów w ArcelorMittal Poland S.A.

Zabrania się wnoszenia wszelkich środków chemicznych i innych materiałów niebezpiecznych, wybuchowych, promieniotwórczych niezgłoszonych w ArcelorMittal Poland S.A. – wwożone na lub wywożone z terenu ArcelorMittal Poland S.A., muszą posiadać karty charakterystyki lub deklaracje REACH.

#### **4.2. Załadunek i rozładunek materiałów**

Zabronione jest przebywanie na platformie samochodu podczas załadunku lub rozładunku przy pomocy urządzeń dźwigowych.



## Zasady Bezpieczeństwa i Higieny Pracy dla Dzierżawców Wydanie 1

Wchodzenie i schodzenie z platformy samochodu może się odbywać wyłącznie po drabinkach lub stopniach. Zeskakiwanie z platformy pojazdu jest zabronione.

Kierowca nie może przebywać w kabinie samochodu podczas prowadzenia prac załadunkowych lub rozładunkowych przy pomocy urządzeń dźwigowych.

Kierowca odpowiada za prawidłowe zamocowanie materiałów na samochodzie.

Materiały ponadgabarytowe, wystające poza obrys samochodu muszą być oznakowane zgodnie z obowiązującymi przepisami.

### **5. Prace szczególnie niebezpieczne**

#### **5.1. Wykonywanie prac niebezpiecznych**

Prace niebezpieczne wykonywane są wyłącznie po uzyskaniu przez Dzierżawcę pisemnego zezwolenia na jednorazowe wykonanie danej pracy, jeżeli takie wymagane jest na terenie ArcelorMittal Poland S.A. Zezwolenie to wydawane jest zgodnie z obowiązującymi w ArcelorMittal Poland S.A. przepisami.

Każda niebezpieczna energia lub substancja niebezpieczna musi być zaizolowana, a izolacja sprawdzona przed rozpoczęciem prac przy urządzeniach.

Energia niebezpieczna to energia:

- Elektryczna,
- Pneumatyczna,
- Hydrauliczna,
- Ciepła,
- Promieniowanie,
- Mechaniczna,
- Chemiczna,
- Akustyczna.

Substancje niebezpieczne to substancje albo mieszaniny substancji, które ze względu na swoje właściwości chemiczne, biologiczne lub promieniotwórcze mogą, w razie nieprawidłowego obchodzenia się z nimi, spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi lub środowiska; substancją niebezpieczną może być surowiec, produkt, półprodukt, odpad, a także substancja powstała w wyniku awarii (między innymi łatwopalne, żrące, toksyczne) takie jak:

- Ciała stałe,
- Gazy,
- Opary,
- Płyny,
- Pyły.

Szczególny rygor obejmuje prace w strefach gazowo niebezpiecznych i zagrożenia wybuchem, których wykonanie musi każdorazowo być skonsultowane ze Służbą Ochrony Przeciwpożarowej i Ratownictwa Gazowego na terenie poszczególnych lokalizacji ArcelorMittal Poland S.A.

Prace wykonywane w strefach zagrożenia wybuchem i strefach gazowo-niebezpiecznych muszą być prowadzone z uwzględnieniem wymagań bezpieczeństwa określonych przez obowiązujące instrukcje oraz zasady bezpieczeństwa i organizacji pracy przy instalacjach i urządzeniach gazowych, określone regulacjami wewnętrznymi Spółki i przepisami prawa powszechnie obowiązującego.

#### **5.2. Oznakowanie miejsca pracy i zagrożeń**

Miejsce wykonywania prac przez pracowników Dzierżawcy musi być oznakowane w sposób informujący o potencjalnych lub istniejących zagrożeniach (np. tablice informujące o zagrożeniach) oraz odgródzone (np. taśma ostrzegawcza, bariery zabezpieczające). Dzierżawca zobowiązany jest do oznakowania miejsca pracy w odpowiedni sposób.

### 5.3. Prace na wysokości

Prace na wysokości to prace określone w Dziale IV Rozdziale 6 litera E rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy.

Prace na wysokości na terenie ArcelorMittal Poland S.A. mogą być wykonywane zgodnie z obowiązującymi w ArcelorMittal Poland S.A. zasadami bezpieczeństwa podczas wykonywania prac na wysokości i przepisami prawa powszechnie obowiązującego.

Transport lub przenoszenie pracowników na wysokość może odbywać się wyłącznie przy zastosowaniu urządzeń do tego celu przeznaczonych i spełniających obowiązujące wymogi.

Wszyscy pracownicy wykonujący pracę na wysokości, w tym osoby nadzorujące pracę, muszą używać certyfikowanego sprzętu chroniącego przed upadkiem z wysokości.

### 5.4. Prace w przestrzeniach ograniczonych

Poprzez **przestrzeń ograniczoną** rozumie się przestrzeń, gdzie ruch człowieka jest ograniczony lub fizycznie utrudniony i nie została ona zaprojektowana lub przeznaczona jako stałe miejsce pracy. Może mieć ograniczone wejście / wyjście (np. właz) oraz mogą w niej wystąpić następujące zagrożenia:

- atmosfera zawierająca czynniki szkodliwe dla zdrowia (gazy, pary),
- atmosfera o obniżonej zawartości tlenu,
- zakleszczenie, uwięzienie.

Do przestrzeni ograniczonych zalicza się między innymi:

- zbiorniki, silosy, komory, wnętrza kotłów, zbiorniki ciśnieniowe, komory przypominające zbiorniki – które posiadają jedynie otwór włazowy, sufit i podłogę (dno), miejsca orurowania i okablowania (w szczególności galerie energetyczne),
- otwarte od góry przestrzenie takie jak kopalnie odkrywkowe lub inne wykopy powyżej 1,5m głębokości,
- rury, pompy, kanały ściekowe, odpływy, tunele, piwnice, rejony pod urządzeniami / instalacjami, podziemia oraz podobne konstrukcje,
- komora konwertora tlenowego, komory pieców grzewczych, gdzie wejście – wyjście może być utrudnione lub może istnieć prawdopodobieństwo wystąpienia atmosfery beztlenowej lub gazów lub par szkodliwych dla zdrowia.

Prace w przestrzeniach ograniczonych mogą odbywać się wyłącznie po uzyskaniu pisemnego zezwolenia od upoważnionych pracowników ArcelorMittal Poland S.A. Zezwolenie to będzie obejmowało ocenę ryzyka przedstawioną przez ArcelorMittal Poland S.A. dla danej przestrzeni.

Pracę w przestrzeniach ograniczonych musi poprzedzać ocena ryzyka sporządzona przez Dzierżawcę określającą zagrożenia, które mogą wystąpić podczas pracy, takie jak:

- brak tlenu,
- obecność gazów toksycznych,
- zagrożenie wybuchem,
- niebezpieczeństwo zasypania lub utonięcia,
- upadek z wysokości,
- spadające przedmioty lub narzędzia,
- kontakt z toksycznymi, niebezpiecznymi dla zdrowia lub agresywnymi produktami,
- inne.

Ocena ta musi wyznaczyć urządzenia niezbędne do ochrony pracowników, a także określić środki ochrony zbiorowej i indywidualnej.

Prace te zawsze muszą być wykonywane pod nadzorem jednej lub kilku osób, które przez cały czas pozostają na zewnątrz strefy ryzyka i wyposażone są w środki komunikowania się w przypadku konieczności wezwania natychmiastowej pomocy.



## Zasady Bezpieczeństwa i Higieny Pracy dla Dzierżawców Wydanie 1

Pracownicy Dzierżawcy muszą być zapoznani z oceną ryzyka wykonywania pracy w przestrzeni ograniczonej. Instruktaż taki musi być udokumentowany.

### 5.5. Prace w pobliżu roztopionego metalu

Wszyscy pracownicy działający w pobliżu lub w sąsiedztwie obszarów, w których występuje ryzyko erupcji roztopionego metalu, muszą być odpowiednio przeszkoleni. Szkolenie dodatkowe przeprowadza kierownik komórki organizacyjnej ArcelorMittal Poland S.A. lub wyznaczona przez niego osoba.

Dzierżawca musi zapewnić swoim pracownikom odpowiednie środki ochrony zbiorowej lub indywidualnej.

### 5.6. Prace przy urządzeniach elektrycznych

Dzierżawca może rozpocząć ww. prace tylko wówczas, gdy osoba odpowiedzialna za wyłączenie/odstawienie z ruchu urządzenia w ArcelorMittal Poland S.A. wyda odpowiednią dokumentację lub zezwolenie na roboty z wyszczególnieniem typu prac, daty ich wykonywania i podaniem dokładnego ich zakresu w formie pisemnej. Zgodnie z zasadami przyjętymi w ArcelorMittal Poland S.A. jest to pisemne polecenie na prace przy urządzeniach elektrycznych.

Osoba odpowiedzialna za wyłączenie/ odstawienie z ruchu urządzenia w ArcelorMittal Poland S.A. jest jedynym podmiotem upoważnionym do określenia warunków technicznych i technologicznych pozwalających na wyłączenie lub odstawienie z ruchu urządzenia. Osoba ta jest również odpowiedzialna za określenie warunków do ponownego załączenia lub wprowadzenia do ruchu urządzenia.

Pracownicy Dzierżawcy obsługujący urządzenia elektryczne muszą mieć przewidziane prawem uprawnienia, być przeszkoleni w zakresie postępowania w przypadku zagrożeń związanych z instalacjami elektrycznymi oraz dysponować sporządzonymi na piśmie zezwoleniami odpowiadającymi wykonywanym pracom.

Dostęp do instalacji i obiektów elektrycznych zastrzeżony jest wyłącznie dla upoważnionych i uprawnionych elektryków zgodnie z obowiązującymi przepisami.

## 6. Wymagania szczegółowe

### 6.1. Podnoszenie Wysokiego Ryzyka

Przed rozpoczęciem prac związanych z Podnoszeniem Wysokiego Ryzyka bezwzględnie należy opracować „Plan Podnoszenia Wysokiego Ryzyka dla urządzeń dźwignicowych lub dla żurawi samojezdnych” z przedstawicielem ArcelorMittal Poland S.A. odpowiedzialnym za dany teren.

#### **UWAGA**

**Zabrania się operatorowi urządzenia opuszczania stanowiska sterowania przy powieszonym ładunku.**

### 6.2. Alkohol, narkotyki i inne substancje

Usiłowanie wejścia i przebywanie na terenie ArcelorMittal Poland S.A. osób pod wpływem alkoholu, narkotyku lub innego środka odurzającego, substancji psychotropowej, środka zastępczego bądź prekursora (w rozumieniu ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii) jest bezwzględnie zabronione.

Wnoszenie i posiadanie, a w szczególności spożywanie i używanie powyższych środków na terenie ArcelorMittal Poland S.A. jest także bezwzględnie zabronione.

## Zasady Bezpieczeństwa i Higieny Pracy dla Dzierżawców Wydanie 1

Dzierżawca zobowiązany jest zapewnić, że jego pracownicy a także inne osoby fizyczne zatrudnione u niego na jakiegokolwiek podstawie prawnej (zwane dalej łącznie pracownikami Dzierżawcy) przestrzegają będą obowiązku trzeźwości.

Naruszenie obowiązku trzeźwości zachodzi w następujących sytuacjach:

- stawienia się przez pracownika Dzierżawcy do pracy w stanie po użyciu alkoholu (gdy zawartość alkoholu w organizmie wynosi lub prowadzi do stężenia we krwi od 0,2 do 0,5 promila alkoholu albo obecności w wydychanym powietrzu od 0,1 mg do 0,25 mg alkoholu w 1 dm<sup>3</sup>) lub w stanie nietrzeźwości (gdy zawartość alkoholu w organizmie wynosi lub prowadzi do stężenia we krwi powyżej 0,5 promila alkoholu albo obecności w wydychanym powietrzu powyżej 0,25 mg alkoholu w 1 dm<sup>3</sup>),
- stawienia się przez pracownika Dzierżawcy do pracy w stanie po użyciu prekursorów, środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (dalej: narkotyki),
- doprowadzenia się w czasie pracy lub na terenie ArcelorMittal Poland S.A. do stanu po użyciu alkoholu lub stanu nietrzeźwości, lub po użyciu narkotyków, lub też spożywania alkoholu lub używania narkotyków na terenie ArcelorMittal Poland S.A.,
- wejścia lub usiłowania wejścia na teren ArcelorMittal Poland S.A. w stanie po użyciu alkoholu lub w stanie nietrzeźwości lub po użyciu narkotyków, lub przebywania na terenie ArcelorMittal Poland S.A. osób w stanie po użyciu alkoholu lub w stanie nietrzeźwości lub po użyciu narkotyków,
- wnoszenia i posiadania na terenie ArcelorMittal Poland S.A. napojów alkoholowych pod jakąkolwiek postacią lub narkotyków.

W przypadku stwierdzenia którejkolwiek z powyższych sytuacji, ArcelorMittal Poland S.A. uprawniony jest do niedopuszczania lub natychmiastowego odsunięcia od wykonywanych jakichkolwiek czynności, łącznie z możliwością usunięcia pracownika Dzierżawcy z terenu ArcelorMittal Poland S.A.. Dzierżawca nie będzie z tego powodu wnosić żadnych roszczeń ani zarzutów w stosunku do ArcelorMittal Poland S.A.

Dzierżawca zobowiązany jest zapewnić, aby pracownicy Dzierżawcy poddawali się badaniu trzeźwości na każde żądanie przedstawicieli Służb Ochrony ArcelorMittal Poland S.A., zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Badanie stanu trzeźwości obejmuje badanie zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu. W razie kwestionowania przez pracownika Dzierżawcy badania o którym mowa powyżej, na jego żądanie będzie przeprowadzone badanie krwi, w zakresie dotyczącym weryfikacji stanu trzeźwości.

**W przypadku stwierdzenia, że pracownik Dzierżawcy próbuje wejść będąc pod wpływem alkoholu, narkotyku lub innego środka odurzającego, substancji psychotropowej, środka zastępczego bądź prekursora, a także za każdorazowe stwierdzenie przebywania na terenie ArcelorMittal Poland S.A. pod wpływem alkoholu, narkotyku lub innego środka odurzającego, substancji psychotropowej, środka zastępczego bądź prekursora, pracownik Dzierżawcy może zostać natychmiast wydany z terenu ArcelorMittal Poland S.A. i może otrzymać zakaz wstępu na teren ArcelorMittal Poland S.A. na okres do 5 lat.** W takim przypadku Dzierżawca nie może wysuwać żadnych roszczeń ani zarzutów wobec ArcelorMittal Poland S.A., w szczególności obciążać go powstałymi kosztami zastępstwa, przestoju ani jakimikolwiek innymi.

## Zasady Bezpieczeństwa i Higieny Pracy dla Dzierżawców Wydanie 1

Jakiegokolwiek niekorzystne następstwa (w tym finansowe) wydania wspomnianego zakazu obciążają tylko i wyłącznie Dzierżawcę, na jego koszt i ryzyko. W przypadku gdyby pracownik Dzierżawcy wystąpił wobec ArcelorMittal Poland S.A. z jakimkolwiek roszczeniem z tego tytułu, Dzierżawca zobowiązany jest zwolnić ArcelorMittal Poland S.A. ze zobowiązania oraz pokryć wszelkie poniesione przez ArcelorMittal Poland S.A. koszty wywołane wniesieniem roszczenia.

### 6.3. Odpowiedzialność odszkodowawcza

Dzierżawca odpowiada za szkody, w tym szkody deliktowe, spowodowane działaniem swoich pracowników wykonujących prace na terenie ArcelorMittal Poland S.A., w tym również za jego własnych Podwykonawców jak za własne działania i zaniechania.

W przypadku ujawnienia szkody ArcelorMittal Poland S.A. zastrzega sobie prawo do podejmowania wszelkich czynności prawnie przewidzianych zarówno na drodze cywilnej, jak też karnej.

### 6.4. Nieprzestrzeganie przepisów BHP

Za nieprzestrzeganie przepisów BHP oraz warunków zawartych w niniejszych Zasadach Dzierżawca może zostać obciążony np. kosztami związanymi z zatrzymaniem pracy, kosztami ewentualnego oczyszczenia terenu ArcelorMittal Poland S.A., kosztami związanymi z opóźnianiem lub zatrzymaniem produkcji lub innymi kosztami środowiskowymi.

## **7. Zagadnienia pożarowe oraz zakład dużego ryzyka**

### 7.1. Zasady prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo

Prace niebezpieczne pożarowo, nieprzewidziane instrukcją technologiczną lub prowadzone poza miejscem wyznaczonym na stałe do tego celu, jak prace związane z użyciem otwartego ognia, prowadzone w miejscach pożarowo niebezpiecznych w strefach zagrożonych wybuchem i strefach gazowo niebezpiecznych wewnątrz obiektów, na przyległych do nich terenach oraz placach składowych, a także wszelkie prace remontowo-budowlane mogą być wykonywane wyłącznie po przeprowadzeniu oceny zagrożenia pożarowego oraz przygotowaniu miejsca prac zgodnie z wytycznymi Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego dla poszczególnych Oddziałów ArcelorMittal Poland S.A..

Z przeprowadzonej oceny zagrożenia pożarowego wynika czy jest wymagane pisemne zezwolenie na przeprowadzenie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym. Prace te należy prowadzić w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu.

Warunki uzyskania zezwolenia na prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo oraz zasady ich prowadzenia określone są w obowiązujących Instrukcjach bezpieczeństwa pożarowego.

**UWAGA:** Rozpoczęcie prac niebezpiecznych pożarowo może nastąpić wyłącznie po przeprowadzeniu oceny zagrożenia pożarowego i przygotowaniu miejsca prac zgodnie z obowiązującymi wytycznymi Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego.

### 7.2. Zabezpieczenie przeciwpożarowe i wybuchowe

W obiektach ArcelorMittal Poland S.A. oraz terenach przyległych do nich zabronione jest wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji.

Zabronione jest używanie otwartego ognia, palenie tytoniu i stosowanie innych czynników mogących zainicjować zapłon występujących materiałów:

- w strefie zagrożenia wybuchem, z wyjątkiem urządzeń przeznaczonych do tego celu,

- w miejscach występowania materiałów niebezpiecznych pożarowo,
- w miejscach występowania innych materiałów palnych, określonych przez ArcelorMittal Poland S.A. i oznakowanych zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi znaków bezpieczeństwa,
- w miejscach wyposażonych w instalacje wykrywania pożarów i stałe instalacje gaśnicze (aby zapobiec przypadkowemu uruchomieniu).

**Zabrania się ograniczania dostępu do:**

- gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych,
- przeciwwybuchowych urządzeń odciążających,
- źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
- urządzeń uruchamiających instalacje gaśnicze i sterujących takimi instalacjami oraz innymi instalacjami wpływającymi na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu,
- wyjść ewakuacyjnych,
- wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz kurków głównych instalacji gazowych,
- urządzeń przeciwpożarowych umożliwiających prowadzenie skutecznych działań gaśniczych w przypadku wystąpienia pożaru i uniemożliwienie jego rozprzestrzeniania się.

**7.3. Sprzęt przeciwpożarowy**

W sytuacji pożaru lub zagrożenia pożarowego należy wykorzystać dostępny podręczny sprzęt gaśniczy, np. gaśnice, węże i prądownice wodne, hydranty wewnętrzne, itp.

Użycie jakiegokolwiek podręcznego sprzętu gaśniczego, który jest własnością ArcelorMittal Poland S.A., musi zostać natychmiast zgłoszone do przedstawiciela ArcelorMittal Poland S.A., któremu podlega dany obiekt i który zapewnia sprawny sprzęt gaśniczy.

**UWAGA:** Sprzęt ppoż. umieszczony w oznaczonych miejscach winien być wykorzystywany tylko do gaszenia pożaru. Nienaruszalność miejsca jego lokalizacji zapewnia, iż będzie on tam zawsze, gdy zajdzie pilna potrzeba jego użycia.

**7.4. Pożar****7.4.1. ALARMOWANIE**

Każdy, kto zauważył pożar lub uzyskał informację o pożarze, obowiązany jest zachować spokój i nie dopuszczając do paniki natychmiast zaalarmować:

- osoby znajdujące się w sąsiedztwie pożaru, narażone na jego skutki;
- pracownika dozoru lub właściciela będącego głównym użytkownikiem obiektu lub budynku;
- Straż Pożarną (zgodnie z instrukcjami alarmowymi dla danej lokalizacji ArcelorMittal Poland S.A.).

Alarmowanie straży pożarnej należy przeprowadzić z najbliższego telefonu.

Po uzyskaniu połączenia ze Strażą Pożarną należy wyraźnie podać:

- gdzie się pali - dokładny adres, nr budynku i jego nazwę;
- co się pali - np. pokój biurowy, magazyn;
- czy istnieje zagrożenie życia ludzkiego;
- czy w rejonie objętym pożarem lub w bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się materiały łatwopalne lub wybuchowe itp.;
- należy podać numer telefonu, z którego alarmujemy oraz swoje imię i nazwisko.

**UWAGA:** Po potwierdzeniu przyjęcia meldunku przez dyżurnego należy odłożyć słuchawkę i poczekać na ewentualne sprawdzenie.

### **7.4.2. PROWADZENIE DZIAŁAN RATOWNICZYCH**

Równoległe z alarmowaniem straży pożarnej należy przystąpić do działań ratowniczych. W pierwszej kolejności prowadzić ratowanie zagrożonego życia ludzi, a następnie przystąpić do gaszenia pożaru przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego znajdującego się w budynku/hali, o ile nie zagraża to zdrowiu i życiu osoby podejmującej działania ratownicze.

W przypadku ewakuacji należy zachować spokój i podporządkować się poleceniom kierującego ewakuacją oraz pozostać w punkcie zbiórki.

**UWAGA:** Skuteczne alarmowanie Straży Pożarnej jest podstawową czynnością w organizacji działań ratowniczych i należy do obowiązków każdej osoby przebywającej na terenie ArcelorMittal Poland S.A. **Natychmiastowe podjęcie działań ratowniczych gwarantuje bezpieczeństwo ludzi i minimalne straty pożarowe.**

## **7.5. Bezpieczna praca w zakładzie dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej**

### **7.5.1. CO PRACOWNIK DZIERŻAWCY POWINIEN WIEDZIEĆ:**

**Regulacja prawna wynikająca z przepisów dotyczących zapobiegania poważnym awariom przemysłowym.**

Awarie w zakładach przemysłowych wiążą się zazwyczaj z pożarami, wybuchami oraz uwolnieniami do otoczenia substancji niebezpiecznych. Te występując w postaci gazów, par lub cieczy mogą stanowić poważne zagrożenie dla ludzi i środowiska.

Aby zminimalizować zagrożenia wynikające z funkcjonowania takich zakładów, które użytkują materiały niebezpieczne, w ustawie Prawo ochrony środowiska określono wymagania w odniesieniu do tej grupy zakładów.

- W zależności od rodzaju i ilości substancji niebezpiecznych, zakłady są kwalifikowane do grupy zakładów o zwiększonym ryzyku poważnej awarii przemysłowej lub do grupy zakładów o dużym ryzyku poważnej awarii przemysłowej.
- Obie grupy tych zakładów objęte są obowiązkiem sporządzenia programu zapobiegania awariom, podlegającego akceptacji odpowiedniego komendanta Państwowej Straży Pożarnej (PSP) – dla zakładów o zwiększonym ryzyku – komendanta powiatowego, zaś dla zakładów o dużym ryzyku komendanta wojewódzkiego; program zapobiegania awariom ma za zadanie wykazać, że system zarządzania zakładem gwarantuje ochronę ludzi i środowiska.
- Zakłady o dużym ryzyku są ponadto objęte obowiązkiem opracowania raportu o bezpieczeństwie, podlegającego zatwierdzeniu przez komendanta wojewódzkiego PSP, a także obowiązkiem sporządzenia wewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego.

### **O zasadach bezpieczeństwa**

Dbając o własne i swoich współpracowników bezpieczeństwo należy:

- ⇒ zorientować się czy w pobliżu stanowiska pracy znajduje się instalacja przemysłowa, w której znajduje się substancja niebezpieczna,
- ⇒ zapoznać się z instrukcją o postępowaniu pracowników na wypadek wystąpienia awarii, w której znajdują się informacje dotyczące:
  - rodzajów zagrożeń możliwych do wystąpienia w tzw. zakładach o dużym ryzyku,
  - sposobów powiadamiania i alarmowania pracowników na wypadek wystąpienia powyższych zagrożeń,
  - sposobów ewakuacji,
  - wykazu telefonów służb odpowiedzialnych za podjęcie działań operacyjno - ratowniczych,
  - innych informacji ważnych dla bezpieczeństwa.

W celu uzyskania dalszych informacji można udać się do Służby Ochrony Przeciwpożarowej i Ratownictwa Gazowego.



## Zasady Bezpieczeństwa i Higieny Pracy dla Dzierżawców Wydanie 1

Służba Ochrony Przeciwpożarowej i Ratownictwa Gazowego oraz Biuro Jakości i Rozwoju Produktu posiadają bazę informacji o zagrożeniach zebraną w Zgłoszeniu Zakładu, Programie Zapobiegania Awariom, Raporcie o Bezpieczeństwie, Wewnętrznym Planie Operacyjno Ratowniczym oraz w wyniku bieżących działań kontrolnych w Zakładzie.

### **7.5.2. O ODDZIALE W DĄBROWIE GÓRNICZEJ**

**jako zakładzie zakwalifikowanym do kategorii zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej**

Na podstawie Prawa Ochrony Środowiska oraz odpowiednich rozporządzeń ArcelorMittal Poland S.A. zgłosił do Komendy Wojewódzkiej PSP oraz ŚWIOŚ, że jest zakładem o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. W ArcelorMittal Poland S.A. Oddział w Dąbrowie Górniczej znajdują się dwie instalacje wytwarzania gazu z niżej wymienionymi substancjami niebezpiecznymi, które spowodowały zaliczenie zakładu do grupy zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej:

#### **A. Gaz wielkopieczowy**

Gaz wielkopieczowy otrzymywany jest z procesu wielkopieczowego.

Głównymi elementami instalacji i sieci przesyłowej gazu wielkopieczowego są:

1. Wielki Piec Nr 2.
2. Nagrzewnice WP-2.
3. Wielki Piec nr 3.
4. Nagrzewnice WP-3.
5. Oczyszczalnia gazu WP-2.
6. Oczyszczalnia gazu WP-3.
7. Świece gazowe.
8. Rurociągi międzywydziałowe gazu wielkopieczowego.
9. Sieć przesyłowa gazu wielkopieczowego.

#### **B. Gaz konwertorowy**

Gaz konwertorowy otrzymywany jest z procesu stalowniczego.

Głównymi elementami instalacji i sieci przesyłowej gazu konwertorowego są:

1. Konwertor KT-1.
2. Konwertor KT-3.
3. Instalacja Oczyszczania gazu KT-1.
4. Instalacja Oczyszczania gazu KT-3.
5. Świece gazowe.
6. Zbiornik gazu.
7. Rurociągi międzywydziałowe gazu konwertorowego.
8. Stacje mieszania gazów i redukcyjne.
9. Sieć przesyłowa gazu konwertorowego.
10. Sieć gazu mieszkankowego.

### **7.5.3. O ODDZIALE W KRAKOWIE**

**jako zakładzie zakwalifikowanym do kategorii zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej**

Na podstawie Prawa Ochrony Środowiska oraz odpowiednich rozporządzeń ArcelorMittal Poland S.A. zgłosił do Komendy Wojewódzkiej PSP oraz WIOŚ, że jest zakładem o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. W ArcelorMittal Poland S.A. Oddział w Krakowie znajdują się niżej wymienione substancje niebezpieczne, które spowodowały zaliczenie zakładu do grupy zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej:

#### **A. Gaz wielkopieczowy**

Gaz wielkopieczowy otrzymywany jest z procesu wielkopieczowego.



Głównymi elementami instalacji i sieci przesyłowej gazu wielkopieczowego są:

1. Wielki Piec Nr 3.
2. Nagrzewnice WP-3.
3. Wielki Piec Nr 5.
4. Nagrzewnice WP-5.
5. Oczyszczalnia Gazu Nr 2.
6. Oczyszczalnia Gazu Nr 3.
7. Świece gazowe.
8. Kotłownia Wydziału Siłownia.
9. Stacja przegrzewu Pary.
10. Rozmrażalnie wagonów.
11. Stacje gazowe.
12. Rurociągi międzywydziałowe gazu wielkopieczowego.
13. Sieć przesyłowa gazu wielkopieczowego.

#### **B. Gaz koksowniczy**

Gaz koksowniczy produkowany jest w bateriach koksowniczych Zakładu Koksownia. Głównymi urządzeniami (zespołami urządzeń) odbiorczymi gazu koksowniczego są:

1. Wielki Piec Nr 3.
2. Nagrzewnice WP-3.
3. Wielki Piec Nr 5.
4. Nagrzewnice WP-5.
5. Oczyszczalnia Gazu Nr 2.
6. Oczyszczalnia Gazu Nr 3.
7. Świece gazowe.
8. Kotłownia Wydziału Siłownia.
9. Stacja przegrzewu Pary.
10. Rozmrażalnie wagonów.
11. Stacje gazowe.
12. Rurociągi międzywydziałowe gazu wielkopieczowego.
13. Rurociągi międzywydziałowe gazu koksowniczego.
14. Baterie koksownicze.
15. Ssawy.
16. Amoniakalnia.
17. Benzolownia.
18. Odsiarczalnica.
19. Stacja zaworów.
20. Sieć przesyłowa gazu koksowniczego.

#### **C. Smoła koksownicza**

Występuje w Zakładzie Koksownia.

#### **D. Benzol koksowniczy i olej płuczkowy**

Występuje w Zakładzie Koksownia.

#### **E. Tlen**

Tlen dla potrzeb zakładów produkcyjnych ArcelorMittal Poland S.A. w Krakowie wytwarzany jest:

1. W Tlenowni Air Liquide – Polska Sp. z o.o.
2. W Bloku Tlenowym nr 4.

W skład podstawowych obiektów instalacji produkcji tlenu wchodzi:

1. Blok tlenowy nr 4.
2. Sprężalnia Powietrza K-1500.
3. Blok Tlenowy KAr 30.
4. Stacja pomp nr 32.
5. Stacja pomp nr 33.
6. Stacja uzdatniania wody – SUW.
7. Sieć przesyłowa tlenu.

#### **F. Amoniak bezwodny**

Stosowany w Zakładzie Walcownia Zimna.

Ważniejsze elementy instalacji i odbiorcy amoniaku bezwodnego:

1. Skład amoniaku bezwodnego.
2. Wytwórnia Gazu Ochronnego 1.
3. Wytwórnia Gazu Ochronnego 2.
4. Ocynkownia Ogniowa.

**G. Magnez**

Występuje w Zakładzie Stalownia na Instalacji odsiarczania surówki.

**H. Siarka**

Występuje w Zakładzie Koksownia i Zakładzie Energetycznym.

**I. Gospodarka węglowa.**

Występuje w Wydziale Siłownia i Zakładzie Wielkie Piece.

**J. Ropopochodne**

Występują na całym terenie Oddziału.

**K. Gaz Ziemny**

Występują na całym terenie Oddziału.

### 7.5.4. O zasadach alarmowania i ewakuacji w przypadku powstania awarii

#### Zasady Alarmowania

Alarmowanie pracowników o zagrożeniu będzie realizowane za pomocą syren zakładowych. Alarmowanie może być również realizowane przez Służbę Ochrony Przeciwpożarowej i Ratownictwa Gazowego (np. przypadku awarii syren) za pomocą samochodu pożarniczego wyposażonego w zestaw głośnomówiący.

#### Sygnaly alarmowe

RODZAJ ALARMU	SPOSÓB OGŁASZANIA ALARMU		SPOSÓB ODWOŁYWANIA ALARMU	
	ZA POMOCĄ SYREN	PRZY POMOCY ŚRODKÓW MASOWEGO PRZEKAZU	ZA POMOCĄ SYREN	PRZY POMOCY ŚRODKÓW MASOWEGO PRZEKAZU
ALARM O KLĘSKACH ŻYWIŁOWYCH I ZAGROŻENIU ŚRODOWISKA	DŹWIĘK PRZERYWANY MÓDULOWANY	POWTARZANA TRZYKROTNIE ZAPOWIEDŹ SŁOWNNA INFORMACJI O ZAGROŻENIU I SPOSOBIE POSTĘPOWANIA MIESZKAŃCÓW	DŹWIĘK CIĄGŁY TRWAJĄCY 3 MINUTY	POWTARZANA TRZYKROTNIE ZAPOWIEDŹ SŁOWNNA UWAGA ! UWAGA ! ODWOŁUJĘ ALARM O KLĘSKACH DLA .....

#### Zasady i warunki ewakuacji

Każdy pracownik ArcelorMittal Poland S.A. i pracownicy Dzierżawcy znajdujący się w strefie zagrożenia po usłyszeniu alarmu powinni natychmiast udać się do wyznaczonego w planie operacyjno-ratowniczym miejsca ewakuacji, bądź podporządkować się poleceniom kierującego ewakuacją. Wyciągi z planu z zaznaczonymi miejscami ewakuacji znajdują się na Zakładach.

#### UWAGA:

Pracownicy bezpośrednio zaangażowani przy usuwaniu awarii nie podlegają ewakuacji. Powinni natychmiast wyposażyć się w sprzęt ochrony dróg oddechowych w placówkach Stacji Nadzoru i Ratownictwa Gazowego lub skorzystać ze sprzętu umiejscowionego w szafach awaryjnych.

#### Zasady kierowania ewakuacją

Za przeprowadzenie ewakuacji z dzierżawionego terenu odpowiedzialny jest odpowiednio mistrz, kierownik robót, kierownik zmiany w stosunku do podległych pracowników, do którego zadań należy:

- szybkie i sprawne przeprowadzenie ewakuacji do miejsca wyznaczonego na „planie”. Wybór miejsca zależy od kierunku rozprzestrzeniania się chmury toksycznej i miejsca awarii.

- Sprawdzenie liczby pracowników, którzy podjęli ewakuację.
- Przekazanie informacji koordynatorowi działań ratowniczych o liczbie ewakuowanych pracowników oraz pozostałych w strefie zagrożenia.
- Stała współpraca z koordynatorem działań ratowniczych w zakresie zmieniających się warunków pogodowych (kierunek rozprzestrzeniania chmury toksycznej) i rozmiarów awarii.

**UWAGA:**

Ewakuację należy przeprowadzić w stronę przeciwną do kierunku wiatru, a ze strefy skażonej poprzecznie do kierunku wiatru.

**7.5.5. O zasadach zachowania się z chwilą ogłoszenia alarmu**

W przypadku wystąpienia awarii przemysłowej z udziałem substancji niebezpiecznych zachowuj się w następujący sposób:

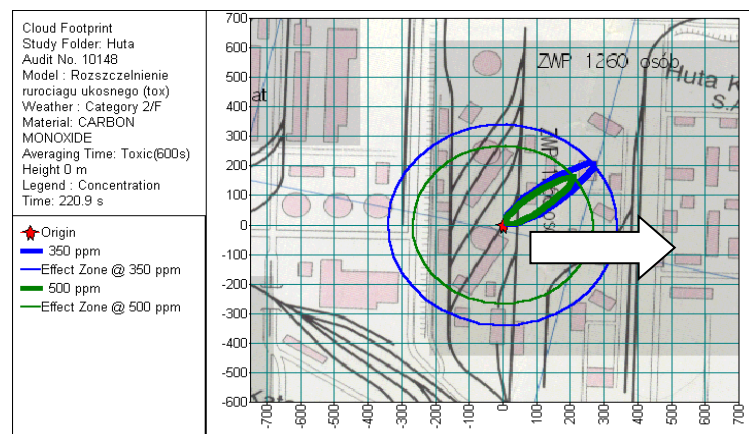
1. Po ogłoszenie alarmu:



2. Powiadom współpracowników



3. Opuść zagrożony teren udając się do wyznaczonego miejsca ewakuacji. Wyciągi z planu z zaznaczonymi miejscami ewakuacji znajdują się na Zakładach.



4. Podporządkuj się poleceniom kierującego ewakuacją



5. Przekaz niezbędne informacje Kierującemu ewakuacją o liczbie ewakuowanych pracowników oraz pozostałych w strefie zagrożenia



6. Pozostań w miejscu ewakuacji do czasu odwołania alarmu


**8. Wypadki i udzielanie pierwszej pomocy**
**8.1. Wypadek**

Każdy wypadek, w wyniku którego doszło do urazu pracownika Dzierżawcy i mający związek z urządzeniami, obiektami ArcelorMittal Poland S.A., w szczególności wypadek przy pracy na terenie ArcelorMittal Poland S.A., należy niezwłocznie zgłosić do Biura BHP ArcelorMittal Poland S.A.

W takich przypadkach ustalanie okoliczności i przyczyn wypadków należy do obowiązków Dzierżawcy. Czynności powyższe Dzierżawca realizuje przy udziale Biura BHP.

## Zasady Bezpieczeństwa i Higieny Pracy dla Dzierżawców Wydanie 1

ArcelorMittal Poland S.A. zastrzega sobie prawo zażądania spotkania z Kierownictwem Dzierżawcy, u którego nastąpił wypadek celem omówienia przedsięwziętych działań.

### 8.2. Udzielanie pierwszej pomocy

Każdy Dzierżawca ma obowiązek posiadania wśród osób pracujących na terenie ArcelorMittal Poland S.A. osób przeszkolonych w udzielaniu pierwszej pomocy przedmedycznej oraz, odpowiednio do zagrożeń, wyposażonych apteczek. Apteczki muszą być zapewnione na miejscu prowadzenia prac.

Każdej osobie, która uległa wypadkowi należy udzielić pierwszej pomocy.

Użycie apteczki przez osoby przeszkolone jest nieograniczone – fakt korzystania z jej zawartości należy wpisać do karty ewidencji wydań z apteczki prowadzonej przez Dzierżawcę.

Pierwsza pomoc przedmedyczna – przy każdej apteczce znajduje się lista osób przeszkolonych w zakresie udzielania pierwszej pomocy.

### 8.3. Zdarzenia potencjalnie wypadkowe

Po zaistnieniu zdarzenia potencjalnie wypadkowego, niebezpiecznego – mogącego w konsekwencji spowodować wypadek mający związek z urządzeniami, obiektami ArcelorMittal Poland S.A. (w szczególności wypadek przy pracy na terenie ArcelorMittal Poland S.A.), świadek zdarzenia zobowiązany jest zgłosić natychmiast powyższy fakt przełożonemu, który następnie zgłasza to do Biura BHP ArcelorMittal Poland S.A. Każde zdarzenie potencjalnie wypadkowe musi być przeanalizowane przez Dzierżawcę.

Zdarzenie potencjalnie wypadkowe – dowolne zdarzenie, które miało miejsce i nie spowodowało urazu (uszczerbku na zdrowiu itp.), lecz może go spowodować, o ile wystąpiłoby po raz kolejny (np. z dźwigu wypadła sworzeń ale do tej pory nikogo nie uderzył).

## 9. Ochrona środowiska

W związku z prowadzoną działalnością Dzierżawcy zobowiązani są do:

- posiadania wymaganych pozwoleń na korzystanie ze środowiska w zakresie prowadzonej działalności,
- stosowania najlepszych dostępnych technik ochrony środowiska,
- gospodarowania odpadami powstałymi w wyniku prowadzenia działalności na terenie ArcelorMittal Poland S.A. zgodnie z posiadanymi pozwoleńiami i zapisami Umowy Dzierżawy na terenie ArcelorMittal Poland S.A. oraz obowiązującymi przepisami prawa,
- przestrzegania zasad segregacji i odpowiedniego magazynowania odpadów,
- przekazania ArcelorMittal Poland S.A. informacji o wszelkich aspektach środowiskowych związanych z prowadzoną działalnością,
- minimalizowania wpływu prowadzonej działalności na środowisko.

Bezwzględnie zabrania się wlewania środków chemicznych do kanalizacji!

## 10. Oświadczenia

Poświadczam otrzymanie egzemplarza Zasad Bezpieczeństwa i Higieny Pracy dla Dzierżawców.

Zapoznałem się i będę przestrzegać wszystkich przepisów oraz zasad zawartych w niniejszym dokumencie, jak również wszystkich dodatkowych przepisów i zasad dotyczących wykonywanej przez moją firmę, moich pracowników, osób zatrudnionych na podstawie innej niż stosunek pracy, Wykonawców lub Podwykonawców itp., pracy na terenie wszystkich lokalizacji ArcelorMittal Poland S.A.

**Zasady Bezpieczeństwa i Higieny Pracy dla Dzierżawców      Wydanie 1**

Bezpieczna praca oraz stosowanie środków ochrony są obowiązkowe przy realizacji zadań na terenie ArcelorMittal Poland S.A.

Przyjmuję również do wiadomości, że niniejszy dokument oraz przepisy i zasady, które zawiera nie zdejmują ze mnie odpowiedzialności prawnej w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa pracy podczas wykonywania działalności oraz nie zwalniają mnie z obowiązku znajomości innych uregulowań, w tym powszechnie obowiązujących.

Oświadczam, pod rygorem odpowiedzialności odszkodowawczej, iż wszyscy moi pracownicy, pracownicy moich Wykonawców, Podwykonawców oraz osoby zatrudnione na podstawie innej niż stosunek pracy, będą stosować się do postanowień niniejszego dokumentu.

<b>Nazwa firmy</b>	
<b>Imię i nazwisko (litery drukowane)</b>	
<b>Nr dowodu osobistego</b>	
<b>Podpis Dzierżawcy*</b>	
<b>Data</b>	

\*lub osoby działającej w jego imieniu